

RIKSDAGENS SVAR 67/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om certifiering och angivande av elens ursprung

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om ändring av lagen om certifiering och angivande av elens ursprung (RP 37/2013 rd).

Beredning i utskott

Ekonomiutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (EkUB 12/2013 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av lagen om certifiering och angivande av elens ursprung

I enlighet med riksdagens beslut *upphävs* i lagen om certifiering och angivande av elens ursprung (1129/2003) 18 §, *ändras* 1 §, rubriken för 2 kap., 2—6 och 11 §, 13 § 2 mom., 14 § 2 mom., 15 och 17 § samt *fogas* till lagen nya 1 a—1 c, 2 a, 3 a, 3 b, 11 a—11 d och 12 a § samt till 14 § ett nytt 3 mom. som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag finns bestämmelser om certifiering av ursprunget för den el som produceras med hjälp av förnybara energikällor och högeffektiv kraftvärme samt om angivande av elens ursprung.

Bestämmelserna i 2 a § 3 mom. och 3 a § tillämpas inte på ursprungsgaranti för el som producerats med högeffektiv kraftvärme.

1 a §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *förnybara energikällor* vindenergi, solenergi, aerotermisk energi, geotermisk energi, hydrotermisk energi och havsenergi, vattenkraft, biomassa, deponigas, gas från avloppsreningsverk samt biogas,
- 2) *aerotermisk energi* energi lagrad som värme i omgivningsluften,
- 3) *geotermisk energi* energi lagrad som värme under den fasta jordytan,
- 4) *hydrotermisk energi* energi lagrad som värme i ytvattnet,

5) *biomassa* den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter av biologiskt ursprung från jordbruk, inklusive material av vegetabiliskt och animaliskt ursprung, skogsbruk och därmed förknippad industri inklusive fiske och vattenbruk, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av industriavfall och kommunalt avfall,

6) *el från förnybara energikällor* el producerad i kraftverk där enbart förnybara energikällor används, liksom den andel av elektriciteten som produceras från förnybara energikällor i kraftverk som använder både förnybara och andra energikällor, samt den el producerad från förnybara källor som används för att fylla lagringssystemen, undantaget den el som produceras som ett resultat av lagringssystem,

7) *apparater för egen förbrukning* sådana anordningar och aggregat som ett kraftverk behöver för att producera el eller el och värme och för att upprätthålla produktionsberedskapen samt sådana som behövs för att undanröja eller minska de miljöskador som kraftverket orsakar,

8) *kraftvärme* samtidig framställning i en och samma process av värmeenergi och elenergi eller mekanisk energi,

9) *högeffektiv kraftvärme* kraftvärme som uppfyller kriterierna enligt bilaga II till Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG, nedan *direktivet om energieffektivitet*,

10) *el som producerats med kraftvärme* sådan elektricitet som framställts i en process i samband med produktion av nyttiggjord värme och som beräknats i enlighet med de metoder som anges i bilaga I till direktivet om energieffektivitet,

11) *säljfrämjande material* skriftligt material som för marknadsföring av el delas ut eller sänds direkt till elförbrukarna och motsvarande elektroniskt material som elförbrukaren kan spara och återge oförändrat,

12) *elförbrukare* slutförbrukare av el samt fysiska eller juridiska personer som levererar el endast till andra bolag inom samma koncern el-

ler inom en fastighet eller därmed jämförbar fastighetsgrupp.

1 b §

Erkännande av ursprungsgarantier som EU- eller EES-stater beviljar för el producerad med hjälp av förnybara energikällor

De ursprungsgarantier som en annan stat inom Europeiska unionen (EU) eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) beviljat för el producerad med hjälp av förnybara energikällor enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG, ska erkännas som bevis på de omständigheter som anges i 2 § och i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt för ändamål som avses i 11 §.

Arbets- och näringsministeriet kan besluta att Finland inte erkänner ursprungsgarantier enligt 1 mom. som en viss EU- eller EES-stat beviljat för att användas för ändamål enligt 11 §, om det föreligger grundade tvivel på deras exakthet, tillförlitlighet eller trovärdighet. Arbets- och näringsministeriet ska underrätta kommissionen om en sådan vägran och skälen till denna. Om Energimarknadsverket eller den registeransvarige anser att man ska vägra att erkänna ursprungsgarantier som beviljats av en viss EU- eller EES-stat ska verket eller den registeransvarige underrätta arbets- och näringsministeriet om detta.

De ursprungsgarantier enligt 1 mom. som Finland enligt beslut av arbets- och näringsministeriet inte erkänner får oberoende av 2 mom. användas för ändamål enligt 11 §, om de har antecknats i den registeransvariges elektroniska register senast inom två månader från arbets- och näringsministeriets beslut.

Bestämmelser om att 1 mom. ska tillämpas även på sådana ursprungsgarantier som beviljats av en stat utanför EU- eller EES-området får utfärdas genom förordning av statsrådet.

1 c §

Erkännande av ursprungsgarantier som EU- eller EES-stater beviljar för el som producerats med högeffektiv kraftvärme

De ursprungsgarantier som en annan EU- eller EES-stat har beviljat för el som producerats med högeffektiv kraftvärme ska erkännas som bevis på sådana omständigheter som anges i 2 § och i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Arbets- och näringsministeriet kan besluta att Finland inte erkänner ursprungsgarantier enligt 1 mom. som en viss EU- eller EES-stat beviljat, om det föreligger grundade tvivel på deras exakthet, tillförlitlighet eller trovärdighet. Arbets- och näringsministeriet ska underrätta kommissionen om en sådan vägran och skälen till denna. Om Energimarknadsverket eller den registeransvarige anser att man ska vägra att erkänna ursprungsgarantier som beviljats av en viss EU- eller EES-stat ska verket eller den registeransvarige underrätta arbets- och näringsministeriet om detta.

De ursprungsgarantier enligt 1 mom. som Finland enligt beslut av arbets- och näringsministeriet inte erkänner får oberoende av 2 mom. användas som bevis på omständigheterna enligt 1 mom., om de har antecknats i den registeransvariges elektroniska register senast inom två månader från arbets- och näringsministeriets beslut.

Bestämmelser om att 1 mom. ska tillämpas även på sådana ursprungsgarantier som beviljas av en stat utanför EU- eller EES-området får utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 kap.

Certifiering av elens ursprung med ursprungsgarantier

2 §

Ursprungsgaranti för el

Ursprungsgaranti för el kan beviljas för el som producerats med hjälp av förnybara energikällor eller högeffektiv kraftvärme. Garanti kan dock inte beviljas för el som förbrukas i apparater för egen förbrukning vid produktion av el eller kombinerad produktion av el och värme i ett kraftverk.

El som produceras med hjälp av förnybara energikällor kan certifieras endast med ursprungsgaranti enligt denna lag.

Ursprungsgaranti för el ska innehålla information om på vilket sätt och från vilka energikällor elen produceras samt ett omnämnande av produktionstidpunkt och produktionsplats. Närmare bestämmelser om andra uppgifter som ska ingå i ursprungsgarantin och som ska gälla produktionssättet eller energikällorna vid elproduktionen samt om de uppgifter som behövs för att ursprungsgarantin ska kunna specificeras utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 a §

Ursprungsgarantins standardstorlek och giltighetstid

Den standardstorlek på en ursprungsgaranti som ska användas är en megawattimme. Endast en (1) ursprungsgaranti för el kan beviljas för varje energienhet som produceras.

Ursprungsgaranti beviljas på basis av den mängd energi som produceras per kalendermånad. Om produktionsmängden under en kalendermånad understiger en megawattimme beviljas ursprungsgarantin den kalendermånad under vilken mängden producerad energi uppgår till en megawattimme.

Ursprungsgarantin kan användas inom 12 månader från den sista dagen för produktion av den elenergi som omfattas av ursprungsgarantin.

3 §

Beviljande av ursprungsgaranti och registeransvarig

Ursprungsgaranti för el ska på begäran beviljas för el som producerats på ett sätt som hör till tillämpningsområdet för denna lag och för el som producerats från energikällor som hör till tillämpningsområdet för denna lag, om

1) elproduktionssättet och energikällorna har verifierats i enlighet med denna lag, och

2) sökanden har lämnat de uppgifter till den registeransvarige som beviljande av ursprungsgaranti förutsätter.

Den registeransvarige har till uppgift att bevilja, överföra, återkalla och ogiltigförklara ursprungsgarantier för el på ett sätt som är jämlikt och icke-diskriminerande för parterna på elmarknaden.

Registeransvarig är en stamnätsinnehavare som ålagts systemansvar. Den registeransvarige kan anförtro skötseln av uppgiften åt ett helägt dotterbolag. Den registeransvarige kan också skaffa de tjänster som behövs för skötseln av uppgiften helt eller delvis av en tjänsteproducent som är den registeransvariges avtalspartner. Den registeransvarige ansvarar för att uppgiften sköts på tillbörligt sätt.

3 a §

Återkallande och ogiltigförklaring av ursprungsgaranti

En elförsäljare ska utan ogrundat dröjsmål skriftligen eller på något annat sätt som den registeransvarige godkänner underrätta den registeransvarige eller någon annan aktör som denne anvisar om användningen av en ursprungsgaranti för ett ändamål enligt 11 §. Den registeransvarige ska återkalla ursprungsgarantin genast efter att ha fått kännedom om att garantin använts.

Den registeransvarige ska på eget initiativ ogiltigförklara ursprungsgarantin omedelbart om den inte använts inom 12 månader från den sista dagen för produktion av den elenergi som omfattas av ursprungsgarantin.

3 b §

Elektronisk förvaltning av ursprungsgarantier och prissättning av tjänster

Ursprungsgaranti för el beviljas, överförs, återkallas och ogiltigförklaras elektroniskt. Beviljande, överföring, återkallande och ogiltigförklaring av ursprungsgarantier ska ordnas så att garantierna är exakta, tillförlitliga och svåra att förfalska. Närmare bestämmelser om förfarandena för beviljande, överföring, återkallande och ogiltigförklaring av ursprungsgarantier får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Prissättningen av tjänster i anslutning till beviljande och överföring av ursprungsgarantier ska vara skälig. Med tjänsteavgifterna kan sådana skäliga kostnader täckas som den registeransvarige orsakas av fullgörandet av de skyldigheter som följer av denna lag samt en skälig vinst för tillhandahållandet av tjänsten. I prissättningen eller i de övriga villkoren för servicen ska även mindre producenters möjligheter att dra nytta av systemet med ursprungsgaranti beaktas.

Någon separat avgift får inte tas ut för återkallande och ogiltigförklaring av ursprungsgarantier. Försäljningsvillkoren och försäljningspriserna för tjänsten ska publiceras. Närmare bestämmelser om prissättningen av tjänster får utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Verifiering av ett kraftverks produktionssätt och de energikällor det använder

Ett bedömningsorgan ska verifiera ett kraftverks produktionssätt och energikällor innan ursprungsgarantier kan beviljas för den el som kraftverket producerar. Verifieringen gäller under en tid som föreskrivs genom förordning av statsrådet. Verifieringen ska förnyas under sin giltighetstid, om de tekniska egenskaperna hos kraftverkets produktionssätt eller dess energikällor jämfört med den tidigare verifieringen förändras på ett sätt som påverkar eller kan påverka beviljande av ursprungsgarantier för den el kraftverket producerar. Dessutom får bestäm-

meler om att verifiering som baserar sig på ett annat verifieringssystem jämföras med den verifiering som anges i denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Bedömningsorganets verifieringsintyg ska innehålla de uppgifter om kraftverkets produktionssätt och energikällor som behövs vid beviljande av ursprungsgaranti samt en bekräftelse på att den el som kraftverket producerar uppfyller villkoren för beviljande av ursprungsgaranti. Närmare bestämmelser om verifiering och de uppgifter som ska ingå i ett verifieringsintyg får utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Utlämnande av uppgifter om ett kraftverks produktionssätt och energikällor

Kraftverksinnehavaren ska till den registeransvarige lämna uppgifter om vilket produktionsätt och vilka energikällor kraftverket har använt för att producera den elmängd som ursprungsgarantin omfattar. Kraftverksinnehavaren ska sörja för att det kan säkerställas att uppgifterna om produktionsätt och energikällor är tillförlitliga under minst sex år efter utgången av det kalenderår som uppgifterna gäller. Närmare bestämmelser om informationsförandet och bevarande av uppgifterna om produktionsätt och energikällor får utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Förvägrande av ursprungsgaranti för viss tid

Energimarknadsverket kan för en tid av högst två år förbjuda att ursprungsgaranti för el beviljas en kraftverksinnehavare som har ansökt om ursprungsgaranti för el eller en innehavare som beviljats sådan garanti, om kraftverksinnehavaren för att få ursprungsgaranti för el har lämnat felaktiga uppgifter till bedömningsorganet eller den registeransvarige eller underlåtit att lämna uppgifter till bedömningsorganet eller den registeransvarige och detta förfarande har lett till att ursprungsgaranti för el har beviljats utan grund

eller för en elmängd som är väsentligt större än den som i verkligheten producerats.

Bedömningsorganet och den registeransvarige ska underrätta Energimarknadsverket om de misstänker att en kraftverksinnehavare gått till väga på det sätt som avses i 1 mom.

3 kap.

Angivande av elens ursprung

11 §

Skyldighet att certifiera ursprunget för el som angetts vara producerad från förnybara energikällor

En elförsäljare som säljer el från förnybara energikällor till en elförbrukare ska certifiera ursprunget för den el som producerats från förnybara energikällor. Mängden el som producerats från förnybara energikällor eller andelen sådan el av den totala mängd el som sålts, certifieras genom ett motsvarande antal återkallade ursprungsgarantier senast vid en tidpunkt som Energimarknadsverket bestämmer. Andelen förnybara energikällor behöver dock inte verifieras skilt, om den anges med hjälp av den residualmix som Energimarknadsverket publicerar.

En elproducent som i sin annan affärsverksamhet lämnar sina kunder uppgifter om ursprunget av den el som producenten använder, ska i enlighet med 1 mom. certifiera ursprunget för el från förnybara energikällor.

En elförbrukare som i sin marknadsföring uppger sig använda el från förnybara energikällor ska certifiera elens ursprung i enlighet med 1 mom. eller på annat sätt kunna visa att ha använt el vars ursprung certifierats enligt 1 mom.

11 a §

Elförsäljarens skyldighet att lämna uppgifter om elens ursprung

En elförsäljare ska på elfakturan eller i bilagor till den minst en gång per kalenderår lämna uppgifter om ursprunget för den el som denne

säljer i Finland. Dessutom ska uppgifterna lämnas i säljfrämjande material samt hållas tillgängliga för elförbrukarna. Elförsäljaren ska sörja för att uppgifternas tillförlitlighet kan säkerställas i minst sex år från utgången av det kalenderår som uppgifterna gäller.

Andelarna av de energikällor som använts i produktionen av den el som elförsäljaren sålt under det föregående kalenderåret ska i det meddelande som avses i 1 mom. anges i förhållande till den totala mängd el som sålts med minst följande exakthet:

- 1) fossila energikällor och torv,
- 2) förnybara energikällor,
- 3) kärnkraft.

I den fördelning enligt energikällor som elförsäljaren angett för elförbrukarna ska alla anskaffningskällor inbegripas både i fråga om den el som sålts till elförbrukare och den el som sålts till elförsäljare, med undantag av den balanskraft som balanskraftsenheten har levererat.

Andelen el som certifierats genom ursprungsgarantier såsom producerad från förnybara energikällor ska i fördelningen enligt energikällor anges som el från förnybara energikällor. Andelen energikällor för sådan el som inte har certifierats genom ursprungsgarantier och som producerats med hjälp av förnybara energikällor eller importerats från länder utanför EES-området samt andelen energikällor för el av okänt ursprung ska anges med hjälp av den residualmix som Energimarknadsverket publicerar. Annan el än el från förnybara energikällor och vars ursprung är känt kan vid fördelningen anges enligt det faktiska produktionssättet eller med hjälp av residualmixen.

11 b §

Elförsäljarens rätt till information

Elproducenter, elimportörer och andra elförsäljare är skyldiga att på begäran av en elförsäljare som köper el lämna de uppgifter om den el som är föremål för köpet vilka elförsäljaren be-

höver för att kunna fullgöra skyldigheterna enligt 11, 11 a eller 11 c §.

11 c §

Uppgift om mängden koldioxidutsläpp och radioaktivt avfall som uppkommer av elens olika energikällor

En elförsäljare ska minst en gång per kalenderår på elfakturan eller i bilagor till den samt i säljfrämjande material hänvisa till offentliga informationskällor där det finns uppgifter om mängden koldioxidutsläpp och radioaktivt avfall som uppkommit av energikällorna för den el som elförsäljaren sålt under det föregående kalenderåret.

I information som är tillgänglig för allmänheten ska i fråga om de energikällor som använts för produktion av den el som en elförsäljare sålt under det föregående kalenderåret nämnas

1) de specifika utsläppen av koldioxid i gram per kilowattimme samt

2) mängden använt kärnbränsle i förhållande till den totala mängd el som sålts angiven i milligram per kilowattimme.

I fråga om de specifika utsläppen av koldioxid ska de utsläppsfaktorer per energikälla och produktionssätt vilka har använts vid beräkningen av de specifika utsläppen samt metoden för fördelning av utsläppen vid kombinerad produktion av el och värme nämnas. Uppgiften om mängden använt kärnbränsle kan grunda sig antingen på elförsäljarens elanskaffning eller på de statistikuppgifter som Strålsäkerhetscentralen ger ut.

I fråga om el som inte har certifierats genom ursprungsgarantier och som producerats med hjälp av förnybara energikällor, el som importerats från länder utanför EES-området och som inte har certifierats genom ursprungsgarantier och el av okänt ursprung används för angivande av mängden koldioxidutsläpp och använt kärnbränsle uppgifterna i den residualmix som beräknats av Energimarknadsverket.

11 d §

Residualmixen

En residualmix används för att bestämma ursprunget för icke-certifierad el som producerats från förnybara energikällor, icke-certifierad el som importerats från ett land utanför EES-området och för el av okänt ursprung. Energimarknadsverket ska beräkna residualmixen för en period av ett kalenderår och publicera den årligen före utgången av juni det följande året. Elförsäljare, elproducenter och elförbrukare är skyldiga att använda den senaste residualmixen senast två månader efter att den publicerades.

När residualmixen beräknas ska det säkerställas att varje energienhet som producerats från förnybara energikällor beaktas endast en gång. Närmare bestämmelser om beräkningen av residualmixen utfärdas genom förordning av statsrådet.

Energimarknadsverket ska meddela sådana för beräkningen av residualmixen behövliga föreskrifter för den registeransvarige och elförsäljarna som gäller de tidsfrister som ska iakttas vid hänförandet av använda ursprungsgarantier till ett visst kalenderår samt vid lämnande av uppgifter om detta till Energimarknadsverket.

12 a §

Villkor och metoder som fastställs av Energimarknadsverket

Energimarknadsverket ska fastställa följande villkor, som ska iakttas av den registeransvarige, för tjänster och metoder för prissättning av servicen innan dessa tas i bruk:

- 1) metoder för fastställande av en skälig ersättning för servicen i samband med beviljande och överföring av ursprungsgaranti samt av avgifter för beviljande och överföring av garantin,
- 2) villkor för servicen i samband med beviljande och överföring av ursprungsgaranti.

Beslutet om fastställelse ska baseras på de grunder för tjänstevillkoren och prissättningen av tjänsterna som anges i 3 och 3 b § samt i bestämmelser som utfärdats med stöd av dem.

13 §

Lämnande av uppgifter till Energimarknadsverket

Den registeransvarige och bedömningsorganet är skyldiga att på begäran lämna Energimarknadsverket sådana uppgifter som behövs för att riktigheten i ursprungsgarantierna för el eller de skyldigheter som föreskrivs i 2 kap. ska kunna övervakas.

14 §

Twångsmedel

Om elförsäljaren har uppgett för elförbrukaren att elen har producerats från förnybara energikällor eller om elproducenten eller elförbrukaren i sin verksamhet har uppgett sig använda el från förnybara energikällor utan att elens ursprung certifierats enligt 11 §, ska Energimarknadsverket ålägga elförsäljaren, elproducenten eller elförbrukaren att utan dröjsmål handla i enlighet med 11 §.

Energimarknadsverket kan förena ett sådant beslut som avses i 1 eller 2 mom. eller ett sådant beslut som gäller skyldigheten att lämna uppgifter enligt denna lag med vite. Bestämmelser om föreläggande och utdömmande av vite finns i viteslagen (1113/1990).

15 §

Förpliktelserna för den registeransvarige och för bedömningsorganet när de fullgör en offentlig förvaltningsuppgift

När den registeransvarige och bedömningsorganet sköter sådana offentliga förvaltningsuppgifter som avses i denna lag ska de iakttä lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), språklagen (423/2003) och förvaltningslagen (434/2003). På begäran av en kund kan undan-

tag dock göras från tillämpningen av kraven enligt språklagen i fråga om det språk som används i elens ursprungsgaranti och verifieringsintyget.

17 §

Sökande av ändring i beslut av den registeransvarige och av bedömningsorgan

Omprövning av den registeransvariges beslut som gäller ursprungsgaranti för el och beslut av ett bedömningsorgan som gäller verifieringsintyg får begäras hos den som meddelat beslutet inom 30 dagar från delfäendet av beslutet. Till beslutet ska fogas anvisningar om hur man begär omprövning. Bestämmelser om förfarandet vid begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

I ett beslut som den registeransvarige eller bedömningsorganet har fattat i ett omprövningsförfarande får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2013. Lagens 2 § 2 mom., 11 samt 11 a—11 d § och 14 § 2 mom. träder i kraft först den 1 januari 2014. Lagens 3, 3 a, 3 b och 12 a § träder i kraft först den 1 mars 2014.

Statsrådets förordning om angivande av elens ursprung (233/2005) förblir i kraft till och med den 31 december 2013.

De ursprungsgarantier för el som har beviljats innan denna lag trädde i kraft gäller i 12 månader från beviljandet.

Helsingfors den 24 maj 2013